

## El nuviatge

(ALDC, III, 467. El nuviatge)

El nuviatge (var. *noviatxe* 19, 39, 89, 99, 109, 114, 131; *noviatge* 139) és 'el que es dona a la núvia, a més del dot, especialment la roba que li donen els pares'; és un der. de *núvia* que, de 'noces' (s. XIV), va passar a 'equip de la núvia' (s. XVI) i que pot aparèixer com a complement d'un nucli (*adreç de nuviatge* 73 o, simplement, *adreç* 76, deverbals de *adreçar* 'posar dret; arreglar, guarnir'; cf. *(a)parament* 45, 160, 166; *parament del casament* 61, der. de *parar* 'preparar, disposar'; *guarniment* 100); també deriven de *núvia* (*nòvia* o *nòvia*) el substantiu *nuvial* 65, 69 (s. XVI), a partir de l'adj. ('nupcial'), el seu der. *novialatge* 90 i *nuviances* 78, 80, 81, aquests dos amb el suf. *-atge* (< llat. *-ATICU*) i *-ança* (< llat. *-ANTIA*) respectivament. *Aixovar* (o *eixovar* i amb les var. *aixauar* 151-154, 184; *aixuar* 170, 179; *aixaguar* 152; *enxovar* 190; *atxovar* 158), documentat des del s. XII, deriva de l'àr. *AŠ-ŠUWÂR*, que algunes poblacions, especialment val., han substituït pel castellanisme *a[χ]uar*. *Dot* (var. *adot* 71, 83; veg. mapa 332) sol comprendre tant la dot pròpiament dita com el nuviatge. *Roba* es basa en el contingut del nuviatge i se sol completar amb un determinant (*roba de casar* 24, 60, 117, 122 o *per casar-se* 131, 142; *roba de [o del] nuviatge* 38, 145; *roba*

de *[la] núvia* 44, 80, 105; *roba de la boda* 106; *roba de dot* 128), o acréixer amb un sufix (*roberia* 125); la referència al continent de la roba és la motivació de *caixa de núvia* 18, *caixa* 76, *caixada* 77, 82 o *caixada de la núvia* 82 i *mundo ple de roba* 18 (pres del cast. *mundo*, probable el·lipsi de *baül mundo*); i la idea de 'conjunt de coses' és l'origen de *equip de núvia* 17 o, simplement, *equip* 31, del probable gal·licisme *equipe* 87, 93 (< fr. *équipe*), de *equipatge* 41 i de *carga* 88, 92, 97 (o *carga de la roba* 91), postverbal de *cargar* (< *carregar* < llat. *CARRICARE*). L'alg. *blanqueria* 85 és un manlleu a l'it. *biancheria* i *trussó*, al fr. *trousseau*, dim. de *trousse*, der. de *trosser* (< llat. *vg. \*TORSARE*), que de 'càrrega lligada amb cordes torçades sobre una bístia' va passar a 'farcell, bolic' i, d'aquí, a 'nuviatge' (cf. cat. *trossell* 'farcell'); el gal·licisme es troba al Rosselló i Sóller (per les seves estretes relacions amb França arran del comerç de taronges). Finalment, *regal* 16 ("regalo") parteix de la idea de 'obsequi (dels pares)' i *alabors* 30 és el plural amb pròtesi vocàlica de *labor*, que es refereix a 'obra de cosir, brodar, feta per la dona'.

*Nuviatge*, *aixovar* són normatius des del DG<sub>1</sub>, 1932; *caixada* i *caixa de núvia*, des del DIEC<sub>2</sub>, 2007.

